

Etiketteringsregelgeving voor biologische voedingswaren

Praktische gids

Inhoudstafel

1. Wetgevend kader.....	3
2. Definities	3
3. Verwijzingen naar de biologische productiewijze	4
4. Onverwerkte landbouwproducten.....	5
5. Bereide levensmiddelen.....	6
5.1 Product met ten minste 95% biologische ingrediënten**	6
5.2 Product met minder dan 95% biologische ingrediënten	7
5.3 Product met een jacht- of visserijproduct als voornaamste ingrediënt	8
5.4. Bijzondere gevallen: wijn en wijnazijn	9
6. Producten in omschakeling naar biologische landbouw.....	10
7. Verwerkte diervoeders	11
7.1 Bereide diervoeders met bio verwijzing in de verkoopbenaming*	11
7.2 Verwerkte diervoeders met de vermelding “Mag in de biologische landbouw gebruikt worden overeenkomstig met Verordeningen (EG) nr. 834/2007 en 889/2008”	12
8. Meststoffen, bodemverbeteraars.....	13
9. Logos	13
9.1. Bio-logo van de Europese Unie.....	13
1) Toepassingsgebied.....	14
2) Grafisch charter	14
9.2 Nationale en particuliere logo's.....	18
1) De logo's van Biogarantie® en Ecogarantie®	18
10. Private label / Etiket met distributeursmerk	19
11. Communicatie Verkooppunt	20
11.1. BIO-communicatie in het algemeen	20
11.2. Etiketring op de rekken.....	20
11.3. Bijzonder geval – BIO in de naam van de winkel.....	22
11.4. BIO-producten verkocht in bulk.....	22
12. Technische verpakkingen.....	24
12.1. Doos niet voor eindconsument bestemd.....	24
12.2. Paletten	24
13. Communicatie catering/restaurant	25
13.1. Vlaanderen	25
13.2. Brussel (en Wallonië)	25
13.3. Restaurant 100% BIO.....	26
13.4. Biologische schotel(en)/voorbereiding(en)	26
13.5. BIO-ingrediënten.....	26
13.6. BIO-percentage	26
13.7. Éénmalige evenement	26
CERTISYS.....	27

1. Wetgevend kader

Deze gids is bedoeld om u een vereenvoudigd overzicht te bieden van de specifieke vereisten voor het etiketteren van biologische producten. Voor de toepassing van de regelgeving moet u zich baseren op de wetgevende teksten, zijnde:

- **De Europese kaderverordening nr. 834/2007 van 28 juni 2007:**
 - Artikel 23: gebruik van terminologie die verwijst naar de biologische productiewijze.
 - Artikel 24: verplichte vermeldingen
 - Artikel 25: biologische productielogo's
- **De Europese uitvoeringsverordening nr. 889/2008 van 5 september 2008, versie van 01/01/2013:**
 - Artikel 57: bio-logo van de Europese Unie + Bijlage XI.
 - Artikel 58: voorwaarden inzake vermelding van het codenummer en de herkomstplaats.
 - Artikel 62: producten van plantaardige oorsprong uit omschakeling

Vanaf 13/12/2014 gaan de veranderingen van Verordening (EU) n°1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten (FIC) in voege. Voor meer info verwijzen wij u graag door naar de site van de [FAVV](#).

2. Definities

- ✓ **Ingrediënt:** (volgens Verordening (EG) nr. 1169/2011* art. 2.2f)
Elke stof of product, waaronder aroma's, levensmiddelenadditieven en voedingsenzymen, en elk bestanddeel van een samengesteld ingrediënt, die/dat bij de vervaardiging of de bereiding van een levensmiddel wordt gebruikt en nog in het eindproduct aanwezig is, zelfs in een veranderde vorm; residuen worden niet als ingrediënten beschouwd.
- ✓ **Voorverpakt levensmiddel:** (volgens Verordening (EG) nr. 1169/2011* art. 2.2e)
Een verkoopenheid die bestemd is om als zodanig aan de eindverbruiker en aan grote cateraars te worden aangeboden en bestaat uit een levensmiddel en het verpakkingsmateriaal waarin dit, alvorens ten verkoop te worden aangeboden, is verpakt, waarbij dit verpakkingsmateriaal het levensmiddel geheel of ten dele kan bedekken, maar zodanig dat de inhoud niet kan worden veranderd zonder dat het verpakkingsmateriaal wordt geopend of aangetast; levensmiddelen die op de plaats van verkoop op verzoek van de consument of met het oog op de onmiddellijke verkoop worden voorverpakt vallen niet onder 'voorverpakte levensmiddelen'.
- ✓ **"Etikettering":** (volgens Verordening (EG) nr. 1169/2011 art. 2.2j)
De vermeldingen, aanwijzingen, fabrieks- of handelsmerken, afbeeldingen of tekens die betrekking hebben op een levensmiddel en voorkomen op een verpakkingsmiddel, document, schriftstuk, etiket, band of label, dat bij dit levensmiddel is gevoegd of daarop betrekking heeft.
- ✓ **"Bereiding":** (volgens Verordening (EG) nr. 834/2007 art. 2 i)
Alle handelingen van verduurzaming en/of verwerking van biologische producten (waaronder voor dierlijke producten het slachten en het uitsnijden), alsmede verpakking, etikettering en/of wijziging van de etikettering in verband met de aanduiding van de biologische productie.
- ✓ **"Het biologisch logo van de Europese Unie":** (volgens Verordening (EG) nr. 834/2007 art. 25)
Voor etiketteringsdoeleinden wordt het BIO-logo van de Europese Unie uitsluitend gebruikt als het betreffende product is verkregen overeenkomstig de vereisten van verordening (EG) nr. 834/2007, van verordening (EG) nr. 1235/2008 van de Commissie en van verordening (EG) nr. 889/2008, door marktdeelnemers die voldoen aan de vereisten inzake het controlestelsel zoals bedoeld in artikels 27, 28, 29, 32 en 33 van verordening (EG) nr. 834/2007.

3. Verwijzingen naar de biologische productiewijze

Alle termen¹ die naar de biologische productiewijze verwijzen als “bio”, “biologisch” of “eco” zijn beschermd, onder andere, voor **plantaardige en dierlijke levensmiddelen** in alle talen en alle landen van de Europese Gemeenschap. Ze mogen uitsluitend worden gebruikt voor producten in overeenstemming met de biowetgeving. Afhankelijk van de categorie waarin een product is gecertificeerd, verschillen de verwijzingen naar de biologische landbouw.

“Termen als biologisch, bio, eco enz., termen in handelsmerken inbegrepen, of etiketterings- of publiciteitspraktijken die de consument of gebruiker kunnen misleiden door de indruk te wekken dat een product of de ingrediënten ervan voldoen aan de voorschriften krachtens deze verordening, mogen niet worden gebruikt voor niet-biologische producten.”²

Het gebruik van die termen is verboden in de volgende gevallen:

- Op de etikettering van een niet-biologisch primair product of voedingsproduct (bv. bio-ethanol)
- In publiciteit voor of de merknaam van een niet-biologisch product als ze de verbruiker misleiden over de ware aard van het product (greenwashing).
- Voor een product dat samengesteld is uit GGO's³ of verkregen is op basis van GGO's of waarvan de etikettering of de publiciteit aangeeft dat het GGO's bevat.

De vermeldingen 'natuurlijk', 'hoeve-', 'zonder pesticiden', 'streek-' enz. bieden geen enkele waarborg wat bio betreft.

De etikettering en het gebruik van het logo zijn onderworpen aan **strikte regels** om misbruik en verwarring bij de consument te voorkomen. Als een marktdeelnemer of andere actor niet alle vereisten van de regelgeving naleeft, kan hem zijn **certificaat** worden afgenomen en hem worden verboden naar **bio te verwijzen**.

¹ Lijst in bijlage bij Verordening (EG) nr. 834/2007

² Cfr. Verordening (EG) nr. 834/2007 art. 23(2)

³ Overeenkomstig de communautaire bepalingen Verordening EG nr. 830/2003

4. Onverwerkte landbouwproducten

Onverwerkte landbouwproducten mogen ofwel **voorverpakt** ofwel **in bulk** worden verkocht. Minstens de volgende aanduidingen zijn verplicht:

1. Naam en adres van het bedrijf.
2. Benaming van het product met verwijzing naar de biologische productiemethode.
3. Codenummer van het controleorgaan BE-BIO-01 CERTISYS.
4. Identificatiemerk voor de traceerbaarheid⁴.

De vermelding BIO en de verwijzing naar het controleorgaan zijn eveneens verplicht op de **handelsdocumenten**, d.w.z. leveringsbonnen, verkoopfacturen, aankoopbonnen, enz.

Voorverpakt	Bulk
<ul style="list-style-type: none">• Als u voorverpakte landbouwproducten verkoopt die rechtstreeks voor de eindverbruiker bestemd zijn, moet het biologisch logo van de Europese Unie voorkomen op deze verpakking, met de herkomst van de ingrediënten.• Het bio-logo is niet verplicht als het product ingevoerd is.	<ul style="list-style-type: none">• Bulkproducten moeten vergezeld zijn van een kistkaart/etiket of een vervoerdocument. Is er geen etiket, dan moeten deze vermeldingen zich bevinden op het vervoerdocument.• Het bio-logo mag worden gebruikt.

⁴ cfr. Verordening (EG) nr. 889/2008 art. 31

5. Bereide levensmiddelen

5.1 . Product met ten minste 95% biologische ingrediënten**

1) De verwijzing naar biologische landbouw mag voorkomen in de verkoopbenaming.

2) Het Europese logo en zijn verplichte vermeldingen:

- a) **Het biologisch logo van de Europese Unie** is verplicht voor voorverpakte levensmiddelen en moet op de verpakking voorkomen. Op ingevoerde producten is het facultatief.
- b) **Het codenummer van het controleorgaan** waarvan de marktdeelnemer afhangt die de laatste bereidingshandeling (verpakking) heeft verricht, moet op het etiket voorkomen. De verwijzing naar het controleorgaan moet gebeuren in de vorm BE-BIO-01 voor CERTISYS en staat in hetzelfde gezichtsveld als het BIO-logo van de Europese Unie.
- c) **Een aanduiding van de herkomst van de landbouwingredienten**
 - i. **"EU Landbouw"**: voor producten waarvoor alle landbouwgrondstoffen in de Europese Unie zijn geproduceerd.
 - ii. **"niet-EU Landbouw"**: voor producten waarvoor alle landbouwgrondstoffen buiten de Europese Unie zijn geproduceerd.
 - iii. **"EU/niet-EU Landbouw"**: Voor producten waarvoor een deel van de landbouwgrondstoffen in de Europese Unie is geproduceerd en een ander deel in een derde land.

→ Deze aanduidingen mogen niet duidelijker van karakter, kleur of stijl zijn dan de verkoopbenaming.

3) **De lijst met ingrediënten**, waarin de bio-ingredienten worden aangeduid met behulp van een asterisk* die verwijst naar het biostatuuat.

Voorbeeld:

Al deze aanduidingen zijn aangebracht op een opvallende plaats, goed zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar.

* = van biologische oorsprong

** Cfr. Verordening (UE) n°834/2007 Art. 23 4.a

5.2 . Product met minder dan 95% biologische ingrediënten

- 1) De verwijzing naar de biologische landbouw mag uitsluitend voorkomen in de ingrediëntenlijst (niet in de verkoopbenaming).
- 2) Het Europese logo en zijn verplichte vermeldingen:
 - a) Het gebruik van het biologisch logo van de Europese Unie is verboden.
 - b) Het **codenummer van het controleorgaan** waarvan de marktdeelnemer afhangt die de laatste productie- of bereidingshandeling (zie punt 9.3.) heeft verricht, moet op het etiket voorkomen. De verwijzing naar het controleorgaan moet gebeuren in de vorm BE-BIO-01 voor CERTISYS.
- 3) De **Ingrediëntenlijst** geeft weer welke de biologische ingrediënten zijn met behulp van een asterisk* die verwijst naar het biostatuuat en het totale percentage van de biologische ingrediënten in verhouding tot de totale hoeveelheid ingrediënten uit de landbouw.

Voorbeeld:

<p><u>Ingrediëntenlijst:</u> Tarwemeel, eieren, olijfolie, spinazie*, geitenkaas*, zout, specerijen*.</p> <p>*70% van de landbouwingrediënten zijn van biologische oorsprong</p> <p>BE-BIO-01 CERTISYS</p>	<h2>Groententaart</h2> <p>Firmanaam Adres</p>
---	---

Al deze aanduidingen zijn aangebracht op een opvallende plaats, goed zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar.

5.3 . Product met een jacht- of visserijproduct als voornaamste ingrediënt

- 1) De **verwijzing naar de biologische landbouw**, vergezeld van het totale percentage biologische ingrediënten in verhouding tot het totale percentage ingrediënten uit de landbouw, wordt in de lijst met ingrediënten aangegeven in dezelfde letters als de ingrediënten zelf.
- 2) Het **Europese logo** en zijn verplichte vermeldingen:
 - a) **Het gebruik van het biologisch logo van de Europese Unie** is verboden.
 - b) **Het codenummer van het controleorgaan** waarvan de marktdeelnemer afhangt die de laatste productie- of bereidingshandeling (zie punt 9.3) heeft verricht, moet op het etiket voorkomen. De verwijzing naar het controleorgaan moet gebeuren in de vorm BE-BIO-01 voor CERTISYS.
- 3) Men mag naar de biologische landbouw verwijzen **in de ingrediëntenlijst** met behulp van een asterisk* die verwijst naar het biostatuuat (*= van biologische oorsprong) en in hetzelfde gezichtsveld als de verkoopbenaming (niet in de verkoopbenaming zelf).

Voorbeeld:

<p>Ingrediëntenlijst: Sardienen, groenten* (tomaten*, bonen*, wortelen*), olijfolie, zout, peper*.</p> <p>*30% van de landbouwingrediënten zijn van biologische oorsprong</p> <p>BE-BIO-01 CERTISYS</p>	<p>Sardienen met biologische groentjes</p> <p>Firmanaam Adres</p>
--	--

Al deze aanduidingen zijn aangebracht op een opvallende plaats, goed zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar.

5.4. Bijzondere gevallen: wijn en wijnazijn

Sinds 1 augustus 2012 geldt voor de BIO-benaming van wijn een nieuwe regelgeving.

Wijn geproduceerd vóór 1 augustus 2012	Wijn geproduceerd na 1 augustus 2012
<p><u>Twee mogelijkheden</u> inzake etikettering:</p> <ul style="list-style-type: none"> – “Wijn uit biologische druiven” als ze conform zijn met verordening (EG) nr. 2092/1991 of verordening (EG) nr. 834/2007. In dat geval is het gebruik van het Europese bio-logo verboden. Deze wijn mag tot uitputting van de voorraad op de markt komen. <p>Wijn uit biologische druiven 2011</p> <p>Firmanaam Adres</p> <ul style="list-style-type: none"> – 'biowijn', waarop het biologisch logo van de EU mag worden gebruikt mits het vinificatieprocédé strookt met de vereisten van de artikels 29 ter, quater en quinquies van Verordening (EG) nr. 889/2008. 	<p><u>Één mogelijkheid</u> inzake etikettering:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mag niet langer de vermelding 'wijn uit biologische druiven' dragen – Alleen wijnen waarvan het wijnbereidingsproces voldoet aan de voorschriften van artikels 29 ter, quater en quinquies van Verordening (EG) nr. 889/2008, mogen worden geëtiketteerd met de vermelding “biologische wijn” en het biologische logo gebruiken. <p>Biologische wijn 2013</p> <p>Firmanaam Adres</p>

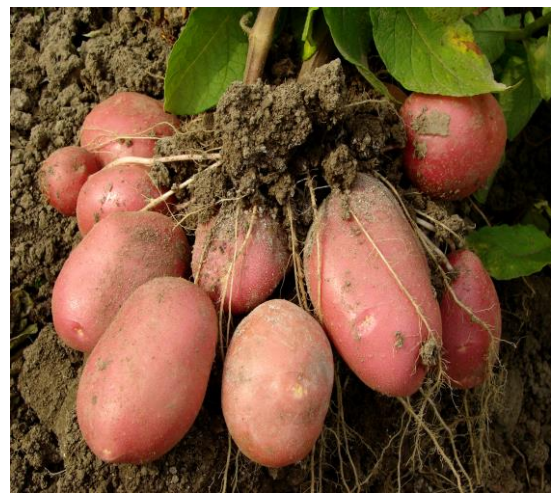
Marktdeelnemers die het biologisch logo van de EU gebruiken, houden gedurende een periode van minstens vijf jaar na het op de markt brengen van de uit biologische druiven gewonnen wijn, overzichten bij, met name van de overeenkomstige hoeveelheden wijn in liter, per wijncategorie en per jaar.

6. Producten in omschakeling naar biologische landbouw

Producten uit omschakeling mogen niet als biologisch worden verkocht.

1. De vermelding "***In de periode van omschakeling naar de biologische landbouw verkregen product***"⁵ moet voorkomen in een kleur, formaat en lettertype waardoor ze niet sterker opvalt dan de verkoopbenaming van het product en bovendien moet hetzelfde letterformaat behouden worden voor de hele vermelding.
2. Het **Europese logo** en zijn verplichte vermeldingen:
 - a. **Het gebruik van het biologisch logo van de Europese Unie** is verboden.
 - b. **Het codenummer van het controleorgaan** waarvan de marktdeelnemer afhangt die de laatste bereidingshandeling (verpakking) heeft verricht, moet op het etiket voorkomen. De verwijzing naar het controleorgaan moet gebeuren in de vorm BE-BIO-01 voor CERTISYS.

Voorbeeld:

Al deze aanduidingen zijn aangebracht op een opvallende plaats, goed zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar.

⁵ cfr. Verordening (EG) nr. 889/2008 art.62
06/03/2018

7. Verwerkte diervoeders⁶

7.1 Bereide diervoeders met bio verwijzing in de verkoopbenaming*

- 1) Handelsmerken en verkoopbenamingen met een vermelding die **verwijst naar de biologische productie** mogen alleen gebruikt worden indien:
 - a. *De totaliteit van de ingrediënten van plantaardige of dierlijke oorsprong afkomstig zijn uit de biologische productiewijze,*
 - b. *En ten minste 95% van de droge stof van het product uit dergelijke ingrediënten bestaat.*

- 2) Alle verwijzingen naar de biologische productie en het **biologisch logo van de Europese Unie** mogen gebruikt worden op verwerkte diervoeders, mits aan alle hiernavolgende voorwaarden is voldaan:
 - a. *De verwerkte diervoeders stemmen overeen met de bepalingen van de verordeningen (EG) nr. 834/2007 (art 14, art 15 en art 18) en (EG) nr. 889/2008 (art 22 en 26);*
 - b. *Alle ingrediënten van plantaardige of dierlijke oorsprong in de bereide diervoeders moeten afkomstig zijn van de biologische productiewijze;*
 - c. *Ten minste 95% van de droge stof van het product bestaat uit biologische landbouwproducten.*

*Al deze aanduidingen zijn aangebracht op een opvallende plaats, goed zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar.

- 3) **Het codenummer van het controleorgaan** waarvan de marktdeelnemer afhangt die de laatste bereidingshandeling (verpakking) heeft verricht, moet op het etiket voorkomen. De verwijzing naar het controleorgaan moet gebeuren in de vorm BE-BIO-01 voor CERTISYS.
- 4) Wanneer het biologisch logo van de Europese Unie wordt gebruikt, moet één van de drie oorsprongsbenamingen van de producten rechtstreeks onder de verwijzing van het controleorgaan worden aangebracht. Deze aanduiding mag niet voorkomen in een lettergrootte, kleur of lettertype die opvallender zijn dan de verkoopbenaming.
 - a. **"EU Landbouw"**: voor producten waarvoor alle landbouwgrondstoffen in de Europese Unie zijn geproduceerd.
 - b. **"niet-EU Landbouw"**: voor producten waarvoor alle landbouwgrondstoffen buiten de Europese Unie zijn geproduceerd.
 - c. **"EU/niet-EU Landbouw"**: Voor producten waarvoor een deel van de landbouwgrondstoffen in de Europese Unie is geproduceerd en een ander deel in een derde land.

⁶ Behalve voor huis- en pelsdieren
06/03/2018

- 5) **De ingrediëntenlijst:** in hetzelfde gezichtsveld een vermelding aanbrengen, uitgedrukt in drooggewicht, verwijzend naar:
- Het percentage grondstoffen afkomstig uit de bio landbouw,*
 - Het percentage grondstoffen afkomstig van producten uit omschakeling naar de bio landbouw,*
 - Het percentage grondstoffen die niet onder de voorgaande punten vallen,*
 - Het totale percentage afkomstig uit de landbouw.*

7.2 Verwerkte diervoeders met de vermelding “Mag in de biologische landbouw gebruikt worden overeenkomstig met Verordeningen (EG) nr. 834/2007 en 889/2008”

- 1) De vermelding “**Mag in de biologische landbouw gebruikt worden overeenkomstig met verordeningen (EG) nr. 834/2007 en (EG) nr. 889/2008**” mag gebruikt worden voor producten die bio grondstoffen en/of grondstoffen afkomstig van producten uit omschakeling en/of producten en stoffen die voorkomen in bijlagen V en VI bevatten.
- 2) Het **Europese logo** en zijn verplichte vermeldingen:
 - a. **Het gebruik van het biologisch logo van de Europese Unie** is verboden.
 - b. **Het codenummer van het controleorgaan** waarvan de marktdeelnemer afhangt die de laatste bereidingshandeling (verpakking) heeft verricht, moet op het etiket voorkomen. De verwijzing naar het controleorgaan moet gebeuren in de vorm BE-BIO-01 voor CERTISYS.
- 3) **De ingrediëntenlijst:** in hetzelfde gezichtsveld een vermelding aanbrengen, uitgedrukt in drooggewicht, verwijzend naar:
 - a. *Het percentage grondstoffen afkomstig uit de biolandbouw,*
 - b. *Het percentage grondstoffen afkomstig van producten uit omschakeling naar de biolandbouw,*
 - c. *Het percentage grondstoffen die niet onder de voorgaande punten vallen,*
 - d. *Het totale percentage afkomstig uit de landbouw.*

<p>Samenstelling: Biozonnebloem, birogge, gerst in omschakeling, pellen van biohaver, bioluzerne, biomais, calciumcarbonaat, bietenmelasse, natriumchloride</p>	<p>Bijvoeder voor melkkoeien Mag gebruikt worden in de biologische landbouw overeenkomstig verordening EEG 834/2007 & 889/2008</p> <p>BE-BIO-01 CERTISYS</p> <p><i>80% ingrediënten afkomstig uit de biologische landbouw. 15% ingrediënten in omschakeling naar biologische landbouw. 96% ingrediënten afkomstig uit de landbouw. 1% ingrediënten afkomstig uit de gangbare landbouw.</i></p> <p>Firmanaam Adres</p>
--	--

Al deze aanduidingen zijn aangebracht op een opvallende plaats, goed zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar.

8. Meststoffen, bodemverbeteraars

Indien u meststoffen of bodemverbeteraars wenst te kopen of verkopen, dan moet de fabrikant of de verkoper verplicht het volgende vermelden:

- ✓ de NPK samenstelling
- ✓ de ingrediëntenlijst

a) **Voor een product "bruikbaar in de biologische landbouw":** de vermelding "Bruikbaar in de biologische landbouw overeenkomstig de EU-verordening nr. 889/2008."

b) **Voor een meststof "bruikbaar in de biologische landbouw" gecertificeerd door een controleorgaan:**

- ✓ De vermelding "Bruikbaar in de biologische landbouw overeenkomstig de EU-verordening nr. 889/2008."
- ✓ "Gecontroleerd en gecertificeerd door CERTISYS"

U kan ook ons Certisys-logo "inputs Bio-certification" gebruiken voor BIO-gecertificeerde inputs.

9. Logos

9.1. Bio-logo van de Europese Unie

Het logo van de EU certificeert dat de bioproducten waarop het is aangebracht conform zijn aan de verordening inzake biologische landbouw van de Europese Unie. Het is bedoeld om het consumentenvertrouwen te verstevigen met betrekking tot de controle en de herkomst van de producten die men verbruikt. Het huidige communautaire logo, het *Euro-blad*, is in maart 2010 verschenen in het Publicatieblad van de Europese Unie (EG) nr. 271/2010).

Het bestaat uit twee bekende basiselementen: de **Europese vlag**, het officiële embleem van de Europese Unie sinds 1986, en een **blad** dat staat voor natuur en duurzaamheid.

Het logo (in verschillende formaten), een grafische gebruiksgids en een reeks veel gestelde vragen (en de antwoorden) kan men downloaden van de site van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/logo_fr

De kenmerken van het logo staan in bijlage XI van Verordening (EG) nr. 889/2008.

1) Toepassingsgebied

Sinds 1 juli 2010 is het biologisch logo van de EU **verplicht** voor alle voorverpakte biologische levensmiddelen die in de Europese Unie zijn geproduceerd.

Het communautaire logo mag gebruikt worden op de volgende producten:	Het bio-logo van de EU mag daarentegen niet worden gebruikt :
<ul style="list-style-type: none">• Onverwerkt biologisch landbouwproduct• Verwerkt biologisch landbouwproduct (Levensmiddel dat ten minste 95% biologische landbouwingrediënten bevat).• Bereide diervoeders:<ul style="list-style-type: none">○ waarvan alle landbouwingrediënten biologisch zijn○ waarin ten minste 95% van de droge stof van het product uit dergelijke ingrediënten bestaat. 	<ul style="list-style-type: none">• op producten uit omschakeling naar biologische landbouw⁷.• op producten die minder dan 95% biologische ingrediënten bevatten.• op verwerkte diervoeders die niet voldoen aan de voorwaarden in de linkerkolom.• op producten die GGO's bevatten.• Producten die niet als biologisch worden beschouwd, zoals jacht- en visserijproducten en de producten die als hoofdingrediënten dergelijke producten bevat.

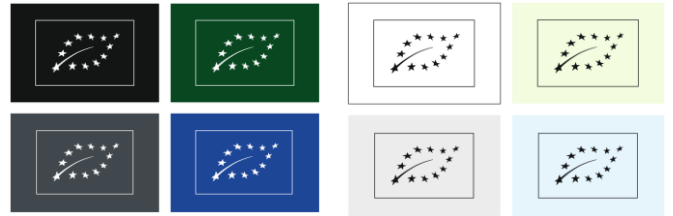
2) Grafisch charter

a) Kleur

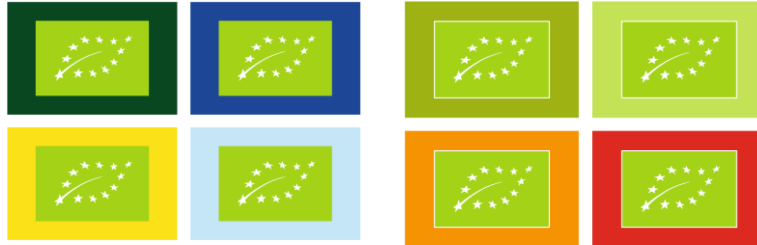
- ✓ De referentiekleur is **groen Pantone nr. 376** en groen samengesteld (50% cyaan + 100% geel).
- ✓ Wanneer kleur niet kan worden toegepast, mag het logo ook worden gebruikt in **zwart-wit** (zwarte achtergrond + witte sterren).
- ✓ Bij **monochrome bedrukking** moet het logo exclusief in het zwart worden gedrukt of in een donkere tint op een witte of licht gekleurde achtergrond. Of het wordt afgedrukt in wit of een lichte tint tegen een zwarte of donkere achtergrond.
- ✓ Als de achtergrondkleur overgaat in de kleur van het logo, mag u rond het logo een **omtreklijn** aanbrengen om beide van elkaar te scheiden.

- ✓ Het is toegelaten de kleur aan te passen als men opteert voor een **monochroom drukproces**. Dus als de hele verpakking blauw is, mag ook het logo blauw zijn.

- ✓ Het biologisch logo van de EU mag op om het even welke **kleur** aangebracht worden, zolang het perfect zichtbaar blijft.

- ✓ Als de verpakking of het etiket een **donkere achtergrond** heeft, mogen de symbolen in negatiefdruk worden weergegeven, met de kleur van de verpakking of het etiket als achtergrondkleur.

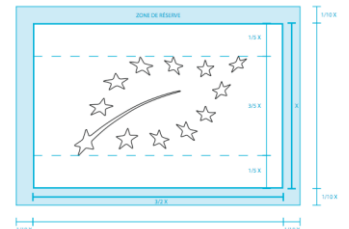
b) Lettertype:

- ✓ Wanneer aan het biologisch logo van de EU-tekst wordt toegevoegd, is het te gebruiken lettertype **Myriad Pro**, romein of vet.

ABCDEFGHIJKLM
ABCDEFGHIJKLM

c) Formaat:

- ✓ Het logo moet minstens **9mm** hoog en **13,5mm** breed zijn, behalve op uiterst kleine verpakkingen, waarop het formaat mag worden verkleind tot **6mm bij 9mm**.
- ✓ De verhouding tussen hoogte en breedte moet altijd **1:1,5** bedragen (hoogte:breedte).

d) Proporties

Het is toegelaten **tekst** rond het logo te plaatsen als men daarbij een zone vrijlaat

- ✓ Het biologisch logo van de Europese Unie mag worden **gekoppeld** aan grafische elementen of tekst in verband met biolandbouw, mits die de aard van het bio-logo van de EU of de verplichte vermeldingen daarbij (code van het controleorgaan en plaats van herkomst) niet wijzigen en de vrije marge rond het logo wordt geëerbiedigd.

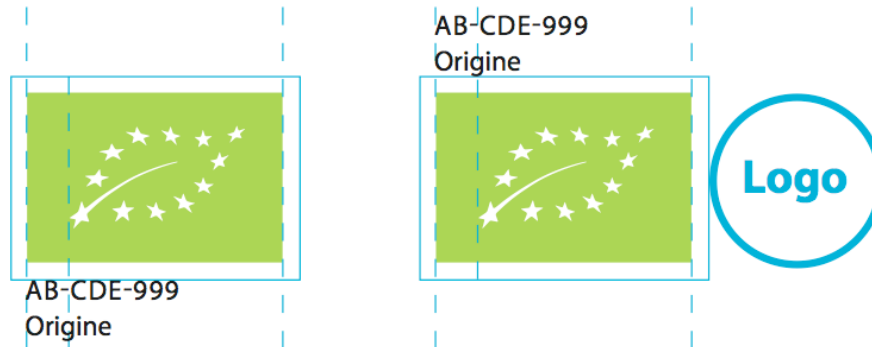
e) Codenummer en naam van het controleorgaan:

De codenummers van de controleorganen zijn officieel gepubliceerd door de Europese Commissie. **Twee lijsten** met codenummers werden opgesteld:

- ✓ Lijst van de controleorganen in de Europese lidstaten.
- ✓ Lijst van de controleorganen in derde landen met gelijkwaardige regelgeving (Argentinië, Australië, Canada, Costa Rica, Verenigde Staten, India, Israël, Japan, Nieuw-Zeeland, Zwitserland, Tunesië)

Deze lijsten kunnen worden gedownload van de website van de [Europese Gemeenschap](#)

Het **codenummer** van het controleorgaan (BE-BIO-O1 CERTISYS) en de **herkomst** van de producten, die onmiddellijk onder dat codenummer moet staan, dienen in hetzelfde gezichtsveld te worden aangebracht als het bio-logo van de EU.

✓ **BE-BIO-01 CERTISYS**

- “BE” is de ISO-code van het land waarin de controles plaatsvinden,
- “BIO” verwijst naar de biologische productiewijze
- “01” is het referentienummer van het controleorgaan, in dit geval CERTISYS.

Om het controleorgaan gemakkelijk te identificeren wordt CERTISYS na zijn codenummer nog eens voluit geschreven.

f) Aanduiding van de herkomst van de landbouwrediënten:

Wanneer het Europese logo wordt gebruikt, moet als volgt worden weergegeven waar de agrarische grondstoffen waaruit het product bestaat (zowel bio als niet bio), zijn geproduceerd:

EU Landbouw	Niet-EU Landbouw	EU/Niet-EU Landbouw
Wanneer alle grondstoffen uit de landbouw geproduceerd zijn binnen de Europese Unie	Wanneer alle grondstoffen uit de landbouw geproduceerd zijn in derde landen	Wanneer een deel van de grondstoffen uit de landbouw in de Gemeenschap is geproduceerd en een ander deel in een derde land (indien een van beide herkomsten, EU of niet-EU, minder dan 2% van de landbouwrediënten vertegenwoordigt, is het mogelijk die herkomst weg te laten).
 AB-CDE-999 EU landbouw	 AB-CDE-999 niet-EU Landbouw	 AB-CDE-999 EU/Niet-EU Landbouw

De aanduidingen 'EU' of 'niet-EU' mogen vervangen of aangevuld worden door de **naam van een land** indien alle grondstoffen uit de landbouw waaruit het product bestaat, uit dat land afkomstig zijn. In het voorbeeld hiernaast, zijn alle grondstoffen geproduceerd in België.

AB-CDE-999
België Landbouw

Deze vermeldingen moeten voorkomen onder de verwijzing naar het codenummer van het certificatieorgaan en in hetzelfde gezichtsveld als het communautaire logo en ze mogen niet worden afgedrukt in een kleur, lettergrootte of lettertype die **opvallender** zijn dan de verkoopbeschrijving van het product.

Symbol:

- Het biologisch logo van de EU moet worden beschouwd als **een onveranderlijk symbool**. Tekst, logo's, symbolen of andere elementen toevoegen in de zone die vrij moet blijven, is verboden.
- Geen tekst mag in het logo worden toegevoegd en er mag geen visueel effect op worden toegepast. Het logo en de zone die vrij moet blijven mogen niet gewijzigd of vervormd worden.

1) De logo's van Biogarantie® en Ecogarantie®

Biogarantie® en
UNAB &

Ecogarantie® zijn de twee biolabels die gecoördineerd wordt door Probila-Unitrab, BioForum Vlaanderen.

Ze stemmen overeen met **lastenboeken die de Europese regelgeving aanvullen** en/of over domeinen gaan die de Europese regelgeving niet regelt, met name grootkeukens, onderhoudsproducten, cosmetica, textiel... Deze logo's mogen gebruikt worden op het etiket van producten die stroken met de **(EG) nr. 834/2007**, mits de gebruiksregels ervan worden nageleefd.

Officieel door CERTISYS gecertificeerde marktdeelnemers moeten:	Buitenlandse marktdeelnemers die reeds officieel worden gecontroleerd door een ander controleorgaan moeten:
<ul style="list-style-type: none"> • Hun activiteit melden. • Het <i>Certisys Contract</i> ondertekenen. • De <i>BioForum Conventie</i> ondertekenen. • Het <i>Ethisch Handvest</i> ondertekenen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De <i>BioForum Conventie</i> ondertekenen. • Het <i>Ethisch Handvest</i> ondertekenen. • Daarbovenop het <i>Contract Certisys – Biogarantie®/Ecogarantie®</i> ondertekenen.

Meer informatie over de lastenboeken en de berekening van de royalties: www.certisys.eu.

2) AB-logo

Om het AB-logo te gebruiken moet een marktdeelnemer:

- ➔ De *Verklaring voor gebruik van het merk AB* invullen en bezorgen aan CERTISYS. Men moet die verklaring maar één keer invullen. De marktdeelnemer ontvangt een ondertekend exemplaar bij wijze van toelating. En hij moet bij zijn verklaring het etiketontwerp voegen ter goedkeuring
- ➔ Elk nieuw product of elke wijziging aan het etiket ter goedkeuring meedelen aan CERTISYS.

10. Private label / Etiket met distributeursmerk

Als u bioproducten verkoopt die door andere marktdeelnemers geproduceerd zijn en die u etiketteert met uw eigen naam, onder een *privaat label*, dan moet u:

- Het **biologisch logo van de Europese Unie** gebruiken;
- Verwijzen naar de **code van het controleorgaan**⁸ van de leverancier/onderaannemer;
- De **herkomst van de ingrediënten** vermelden (EU en/of niet-EU-landbouw).

U mag eveneens vermelden "**distributie gecertificeerd door BE-BIO-01 CERTISYS**" voor de controle en de certificatie van een productengamma met uw distributeursmerk, want het gaat om een officiële Europese controle. Dat laatste punt is om twee redenen van belang:

- 1) Certisys is het controleorgaan van de onderneming die een gamma van producten met haar merk op de markt brengt. Daardoor beschikt Certisys over informatie over de producten en heeft het de mogelijkheid om in geval van problemen op te treden bij de distributeur. Het controleorgaan van de leverancier kan immers niet gemakkelijk de herkomst van een product identificeren aangezien er geen directe band is met de distributeur en de naam van de producent niet op de verpakking voorkomt.
- 2) Deze verwijzing biedt ook meer transparantie voor de consument, die gemakkelijker contact kan opnemen met het lokale controleorgaan.

Voorbeeld:

Als uw leverancier bio gecertificeerd is in Italië, moet u verwijzen naar het Italiaanse controleorgaan. Als u als distributeur in België bio gecertificeerd bent door CERTISYS, mag u de vermelding 'Distributie gecertificeerd door BE-BIO-01 CERTISYS' toevoegen:	Als uw leverancier bio gecertificeerd is in Italië en u als distributeur in België bio + Biogarantie® gecertificeerd bent, moet u de verwijzing naar de controle door CERTISYS toevoegen:
 <p>IT-BIO-008 EU Landbouw</p>	 <p>IT-BIO-008 EU Landbouw</p> <p>CERTISYS</p>
<p>"Bereiding gecertificeerd door IT-BIO-008" "Distributie gecertificeerd door BE-BIO-01 CERTISYS"</p>	<p>"Bereiding gecertificeerd door IT-BIO-008" "Distributie gecertificeerd door BE-BIO-01 CERTISYS"</p>

⁸ Op het etiket moet het codenummer komen van de controlerende autoriteit of het controleorgaan waaraan de marktdeelnemer die de laatste productie- of bereidingshandeling heeft verricht, onderworpen is (art.24 Verordening (EG) nr. 834/2007).

11. Communicatie Verkooppunt

11.1. BIO-communicatie in het algemeen

De BIO-regelgeving bepaalt dat alle kleinhandelaars die 'bio' producten verkopen aan de eindverbruiker, onderworpen zijn aan controle. Er bestaat in **Vlaanderen** evenwel een vrijstelling voor verkooppunten die voorverpakte bioproducten verkopen, op voorwaarden (www.certisys.eu > Starten met BIO > Verkooppunten).

In **Brussel en Wallonië** er bestaat een vrijstelling voor verkooppunten die voorverpakte bioproducten en/of niet-voorverpakte (bulk) bioproducten verkopen voor een omzet van minder dan 5000€/jaar.

Indien hij echter BIO-producten in **bulk** verkoopt, moet hij strikte regels naleven en zich onderwerpen aan **verplichte BIO-controle**. Het verkooppunt zal dan kunnen communiceren over het feit dat het gecontroleerd wordt door zijn BIO-certificaat of de BIO-poster van Certisys te tonen.

Certificaat/Poster Certisys

Het officieel erkende controle- en certificatie BIO-certificaat kan weergegeven worden op het verkooppunt, op de website, enz. Om de communicatie met de consument te verbeteren, voorziet Certisys posters die aangeven dat de verkochte biologische producten degelijk gecontroleerd zijn voor het lopende jaar. Het plakkaat kan bij de ingang van de winkel en/of op de bulkplanken worden geplaatst. Het is beschikbaar in verschillende talen (FR/NL/DE/EN).

Kassabon

In de regelgeving wordt een biologisch product altijd gecontroleerd. Daarom moet een winkel die er op zijn kassabon naar verwijst, ook de code en de naam van het controleorgaan vermelden. Ideaal gezien worden alle BIO-producten gecodeerd in het computersysteem met bijvoorbeeld een (*) dat verwijst naar de referentie van het controleorgaan CERTISYS BE-BIO-01 op de kassabon.

Voorbeeld :

<i>Naam winkel</i>
1 BIO taart*
1 Crackers
1 Biologische notenbrood*
1 BIO-bananen*
TOTAAL xx€
*Controle CERTISYS BE-BIO-01

11.2. Etikettering op de rekken

De prijsetiketten van BIO-producten, voorverpakt of onverpakt verkocht, moeten de vermelding "bio" hebben. Op het etiket van los verkochte producten moet bovendien de naam van het controleorgaan van het verkooppunt vermeld worden.

Voorverpakte product		Bulk		
		BIO peer* <i>*Controle CERTISYS BE-BIO-01</i>		
Winkels/supermarkten		Markt/foodtruck (mobiel)		
1. Voorverpakt				
	BIO-producten	Gangbare producten	BIO-producten	Gangbare producten
Rekken	Prijslabel: verwijzing naar BIO	Indien de winkel "BIO" in zijn naam heeft, identificatie van de "niet-BIO" producten op het reketiket	Prijslabel : verwijzing naar BIO	Indien de winkel « BIO » in zijn naam heeft, identificatie van de niet-BIO producten op het prijsetiket
2. BULK				
	BIO-producten	Gangbare producten	BIO-producten	Gangbare producten
Rekken	Prijslabel: verwijzing naar BIO en de controleorganisme van het verkooppunt *CERTISYS BE-BIO-01	Identificatie van "niet-BIO" producten op het prijsetiket	Prijslabel : verwijzing naar BIO en de controleorganisme van het verkooppunt *CERTISYS BE-BIO-01	Identificatie van "niet-BIO" producten op het prijsetiket
	100% BIO	Gemengd	100% BIO	Gemengd
2.1. Fruit & groenten	Bewaar het etiket van de originele verpakking	Geen dubbel* en fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO	Bewaar het etiket van de originele verpakking	Geen duplicaten* en fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO
2.2 Kazen, koude vleeswaren, op maat gesneden delicatessen producten	Idem BV: plak het in een notitieboekje/agenda	Geen dubbel* en fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO	Idem BV: plak het in een notitieboekje/agenda	Geen duplicaten* en fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO
2.3 Droge groenten in silo's	Idem BV: plak het op de silo of in een notitieboekje/agenda	Geen dubbel en fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO		
2.4 Brood	Idem	Geen dubbel* en fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO		
2.5 Gelaseriseerde groenten	Idem	Dubbel* OK fysiek en tijd scheiding tussen BIO en niet-BIO		

*Dubbel: BIO-producten moeten identificeerbaar zijn te allen tijde.

BV: OK voor parse BIO-wortelen en gele gangbare wortelen. NIET-OK: twee loten van oranje wortelen (BIO & NIET-BIO).

11.3. Bijzonder geval – BIO in de naam van de winkel

Wanneer het winkelteken het woord "BIO" gebruikt (bv. biocap, bi'ok, biocorner, biosfeer, bioplanet, enz.) verwachten de consumenten alleen BIO-producten te vinden in deze winkel. Als er conventionele producten op de rekken liggen, is het belangrijk dit op het etiket aan te geven. Het ideaal is om beide soorten biologische en niet-biologische producten te etiketteren (zie voorbeeld), maar het belangrijkste is om "niet-biologische" producten te identificeren om de consument niet mis te leiden.

Voorbeeld reketiket:

Naam van het product Merk van het product Naam van het bedrijf BIO	Naam van het product Merk van het product Naam van het bedrijf NIET-BIO
---	--

11.4. BIO-producten verkocht in bulk

Het is belangrijk om de traceerbaarheid te vermelden op de kratten/ silo's/ vaten. Daartoe is het noodzakelijk een systeem op te zetten dat de traceerbaarheid van bulkproducten garandeert, bijvoorbeeld door het partijnummer rechtstreeks op het etiket van het product te plaatsen of door een back-upsysteem (map, agenda, enz.) te hebben dat het etiket of het lotnummer van het product bevat.

a) Fruit & groenten

BIO-producten moeten in hun oorspronkelijke doos blijven met het etiket van de oorspronkelijke verpakking. Traceerbaarheid (lotnummer) moet mogelijk zijn vanaf de ontvangst tot de plaatsing op de rek.

b) Kazen, koude vleeswaren, op maat gesneden delicatessenproducten

Zo kan een systeem opgezet worden waar men bijvoorbeeld de etiketten plakken in een agenda

Etiket
Naam product
Lot N°
DLC

c) *Zaden verkocht in silo's*

In een samenvattend document moet de datum van de opgevulde silo en het lotnummer van het product worden vermeld. **Let op:** twee loten mogen niet gemengd worden, de silo moet leeg zijn voor het bijvullen.

Datum Lot N° Naam van de leverancier
--

d) *Brood*

BIO-brood moet duidelijk geïdentificeerd worden in een verschillend compartiment dan de gangbaar brood (niet-BIO) om besmetting te voorkomen. Hiervoor kan bij voorkeur BIO-brood hogergeplaatst worden.

Multigranen BIO-brood	Volkorenbrood
-----------------------	---------------

e) *Gelaseriseerde groenten*

Deze nieuwe grafeertechniek voor BIO-identificatie op de groente sluit niet uit dat deze altijd vergezeld gaat met het originele etiket met de verwijzing naar het controleorgaan volgens de geldende wettelijke etiketteringsvoorschriften.

12. Technische verpakkingen

12.1. Doos niet voor eindconsument bestemd

In het geval van een bereider die bijvoorbeeld aan een verdeler of een verkooppunt levert, is de verpakking van zijn doos niet bestemd voor de eindconsument, maar zijn verpakking moet ook verplicht "BIO" en het controleorgaan vermelden. Het EU-logo is optioneel, maar niet verplicht.

Naam product
BIO-vermelding
Referentie Controleorgaan
+ EU-logo facultatief

12.2. Paletten

Voor paletten moet bij voorkeur de etikettering dezelfde informatie bevatten als de doos (vaak op een A4-formulier dat tussen de doos en de folie wordt geschoven) om de ontvangst van het product te vergemakkelijken.

Naam product
BIO-vermelding
Referentie Controleorgaan
+ EU-logo facultatief

13. Communicatie catering/restaurant

13.1. Vlaanderen

In Vlaanderen is het niet verplicht om zich onder controle te stellen als u een professionele keuken bent die BIO op zijn menu vernoemt. Toch biedt ook in Vlaanderen controle zeker een meerwaarde als je erover wil communiceren.

Meer info : https://www.bioforumvlaanderen.be/controle_keuken

13.2. Brussel (en Wallonië)

BIO-controle in de Horeca is wel verplicht in de rest van België. Het lastenboek Biogarantie® beschermt BIO-catering en is officieel erkend in Brussel & Wallonië. Dat betekent dat elke horecabedrijf, horecadienst, elk restaurant of catering schriftelijk kan communiceren met de termen “biologisch” of “BIO”, in alle talen, op voorwaarde dat het voldoet aan de regels van het lastenboek Biogarantie® en zijn bedrijf laat controleren.

Het lastenboek van Biogarantie voorziet 5 certificatiesystemen, elk met een aangepaste BIO-communicatie. Ongeacht het gekozen certificatiesysteem, Certisys biedt u de mogelijkheid om te communiceren via :

- ✓ Uw **BIO-certificaat**
- ✓ De **Certisys-poster** « onze BIO-producten zijn gecontroleerd en gecertificeerd » met het jaar waarin uw certificaat geldig is.
- ✓ Het Certisys-logo onder bepaalde voorwaarden.

Het Europese logo kan hier **echter niet worden aangebracht.**

Door u aan te sluiten bij het Biogarantie® systeem heeft u bovendien de mogelijkheid om gebruik te maken van de communicatietools van BioForum Vlaanderen:

- Het Biogarantie® certificaat in een houten frame;
- Een sticker om op het raam te plaatsen in de directe omgeving van de toegangsdeur;
- Een toelichtende affiche
- Een flyer voor uw menu's om uw klanten te informeren over de verschillende voordelen die uw restaurant biedt.

13.3. Restaurant 100% BIO

Deze certificering is de enige die u toelaat om in het algemeen "BIO" te communiceren; in de naam van uw handelsmerk, in aansluiting op het menu, de prijsetiketten, enz. In een BIO-restaurant (Biogarantie) verwacht de consument immers dat ALLE ingrediënten BIO zijn.

Als u het Biogarantie®-label gebruikt en in een gecertificeerd restaurant werkt, dient u gebruik te maken van de communicatietools van BioForum Vlaanderen.

13.4. Biologische schotel(en)/voorbereiding(en)

In het geval dat de bereidingen/maaltijden 100% biologisch zijn, kan de marktdeelnemer duidelijk communiceren aan de consument welke gerechten 100% biologisch zijn in zijn menu, bijvoorbeeld (in groen, met een *) door te verwijzen naar het controleorgaan.

Voorbeeld :

<p style="text-align: center;">Menu Naam Restaurant BIO-dagschotel* Schotel Schotel BIO veggie schotel* * Controle CERTISYS BE-BIO-01</p>

13.5. BIO-ingrediënten

Als de marktdeelnemer zich ertoe verbindt bepaalde levensmiddelen uitsluitend biologisch te kopen, kan hij dat precies aangeven in zijn menu, op het reketiket of product, welke ingrediënten BIO zijn. De term BIO mag echter niet in de algemene benaming van het product.

Voorbeeld :

<p style="text-align: center;">Menu of etiket Italiaanse Sandwich <i>Ingredienten:</i> BIO-brood*, BIO-salade*, BIO wortelen*, Mozzarella, ham. <i>*BIO : contrôle CERTISYS BE-BIO-01</i></p>
--

13.6. BIO-percentage

De marktdeelnemer verbindt zich ertoe ten minste 15% biologische producten per jaar te kopen. Het percentage wordt berekend op basis van de financiële waarde van de aankopen. Deze certificering maakt het mogelijk om biologische producten te wisselen, vooral in het geval van een variabel aanbod, maar stelt consumenten niet in staat om precies te weten welke ingrediënten of gerechten biologisch zijn.

U kunt communiceren over het percentage biologische ingrediënten in uw menu, op een tafel, op uw site, enz.

Voorbeeld:

<p style="text-align: center;">Menu Schotel "Meer dan X procent van de ingrediënten in de recepten zijn BIO" <i>Controle CERTISYS BE-BIO-01</i></p>
--

13.7. Éénmalige evenement

Bij een horeca-activiteit in het kader van een eenmalig evenement (beurs, feestdag, sport...) kan men over BIO communiceren op basis van uw bereiding per BIO-gerecht (duidelijk geïdentificeerd BIO), BIO-ingrediënten (met de *) of 100% BIO.

CERTISYS

K. Maria Hendrikaplein 5-6, B- 9000 Gent
Tel. 09 245 82 36
info@certisys.eu - www.certisys.eu